

Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös

Tämä päätös on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 28 d §:n tarkoittama automaattista ratkaisumenettelyä koskeva käyttöönottopäätös. Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönoton edellytyksistä on säädetty hallintolain (434/2003) 8 b luvussa ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvussa.

Automaattisen ratkaisumenettelyn kohde

Ajoneuvoveron jälki- ja lisävero

Liikennekäytöstä poistettua tai rekisteröimätöntä autoa ei saa käyttää liikenteessä kuin erikseen mainituissa poikkeustapauksissa. Todetun väärinkäytöksen seurauksena Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) laittaa maksuun ajoneuvoveron jälki- ja lisäveroa.

Lisäveron määrä on vuotuinen ajoneuvovero viisinkertaisena, kuitenkin aina vähintään 1000 euroa. Lisäksi voidaan periä ajoneuvoveroa jälkiverotuksena 10 euroa.

Jälki- ja lisäveroasiat käsitellään Traficomissa automaattisesti sekä tietyin edellytyksin luonnollisen henkilön toimesta. Automaattinen ratkaisumenettely Traficomissa kattaa jälki- ja lisäveroasian vireille saaton, kuulemisen (selvityspyyntöjen lähetytys) sekä varsinaisen päätöksen eli maksuunpanon tekemisen ja lähettämisen verojärjestelmässä. Tarkempi kuvaus luonnollisen henkilön osallistumisesta kuvataan erikseen ja tarkemmin käsittelysääntöjen kuvaamisen yhteydessä.

Traficomin verojärjestelmä saattaa automaattisesti vireille ajoneuvoveron jälki- ja lisäveroa koskevan asian, valvovalta viranomaiselta (poliisi, tulli, rajavartiolaitos) saapuvan sähköisen valvontailmoituksen perusteella. Ennen asian vireille saattoa verojärjestelmä tarkastaa liikenneasioiden rekisteristä, että kyseinen valvonnan kohteena ollut ajoneuvo on tapahtumahetkellä ollut liikennekäytöstä poistettu.

Jos liikenteessä tavattu ajoneuvo on ollut tapahtumahetkellä rekisteröimätön (eli ajoneuvoa ei löydy liikenneasioiden rekisteristä), asia ei siirry automaattiseen käsittelyyn vaan sitä jatketaan luonnollisen henkilön toimesta.

Valvontailmoitus voi saapua Traficomiin myös manuaalisena, jolloin se siirretään (automaattisen käsittelyn edellytykset täyttyessään) automaattiseen käsittelyyn luonnollisen henkilön toimesta.

Verojärjestelmä odottaa erikseen määritellyn kuulemisviiveenajan asialle selvityksen saapumista tai mahdollisia asian käsittelyyn vaikuttavia muutoksia liikenneasioiden rekisterissä. Jos asialle ei saavu selvitystä ja/tai ajoneuvon rekisterimerkinnot eivät ole kuulemisviiveen jälkeen muuttuneet asian käsittelyyn vaikuttavalla tavalla, ajoneuvoveron jälki- ja lisävero maksuunpannaan automaattisessa ratkaisumenettelyssä liikenneasioiden rekisterimerkintöjen mukaiselle verovelvolliselle.

Jos asialle saapuu vastine, asian käsittely siirtyy automaattisesta ratkaisumenettelystä luonnollisen henkilön käsittelyyn ja päätös asiassa tehdään luonnollisen henkilön toimesta.

Sovellettava lainsäädäntö

Ajoneuvoverolain (1281/2003) 1 §:n mukaan Suomessa rekisteröidystä tai Suomessa käytettävästä ajoneuvosta suoritetaan valtiolle ajoneuvoveroa ja ulkomailla rekisteröidyistä Suomessa tilapäisesti käytettävistä ajoneuvoista ajoneuvoverona kannettavaa kiinteää veroa ja kulutusveroa siten kuin ajoneuvoverolaissa säädetään.

Ajoneuvoverolain 8 §:n mukaan verovelvollisuus päättyy päivänä, jona ajoneuvon liikennekäytöstä poisto merkitään rekisteriin.

Ajoneuvoverolain 47 a §:n mukaan, jos liikenteessä käytetään rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa eikä kyseessä ole 4 a §:n 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvon käyttö liikenteeseen, 47 §:n perusteella maksuunpantavan ajoneuvoveron lisäksi ajoneuvosta kannetaan lisäveroa. Lisäveron määrä ajoneuvosta on 10 ja 11 §:n nojalla 12 kuukauden mittaiselta ajanjaksolta laskettava ajoneuvovero viisinkertaisena, kuitenkin vähintään 1 000 euroa. Ajoneuvoverolain 62 §:n mukaan maksuunpantavan ajoneuvoveron vähimmäismäärä on 10 euroa.

Ajoneuvoveron jälki- ja lisävero määrätään sen maksettavaksi, joka on 5 §:n mukaan ajoneuvosta verovelvollinen. Ajoneuvoverolain 5 §:n mukaan ajoneuvon rekisteriin merkityn omistajan tai haltijan on maksettava ajoneuvosta ajoneuvoveroa siltä ajalta, jolloin hän on ollut ajoneuvon rekisteriin merkitty omistaja tai haltija. Jos rekisteriin on merkitty sekä omistaja että haltija, haltija on verovelvollinen. Jos verovelvollisia on enemmän kuin yksi, he ovat yhteisvastuussa veron suorittamisesta. Jos liikenteessä käytetään liikennekäytöstä poistettua taikka rekisteröimätöntä ajoneuvoa tai rekisteriin merkitty tieto omistajasta on virheellinen, verovelvollinen on se, jonka olisi tullut olla merkittynä rekisteriin ajoneuvon omistajaksi tai haltijaksi ajoneuvolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Jollei omistajaa tai haltijaa voida osoittaa tai jos liikennekäytöstä poistettua tai rekisteröimätöntä ajoneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, verovelvollinen on se, jonka käytössä ajoneuvon on katsottava olleen.

Ajoneuvoverolain 8 §:n mukaan ajoneuvon luovutuspäivän verosta vastaa luovuttaja, ja haltijana olemisen viimeisen päivän verosta haltija.

Ajoneuvoveron jälki- ja lisäveroa koskeva automaattinen ratkaisumenettely perustuu ennalta laadittuihin ja dokumentoituihin käsittelysääntöihin, joilla kuvataan ajoneuvoveron jälki- ja lisäveron maksuunpanoa koskevan asian käsittelyä ja ratkaisemista automaattisessa tietojen käsittelyssä. Käsittelysäännöissä kuvataan muun ohella sellaiset muuttujat, jotka vaikuttavat ajoneuvoveron jälki- ja lisäveron maksuunpanon käsittelyyn. Lisäksi käsittelysäännöissä kuvataan miten ja millä tiedoilla automaattinen ratkaisu muodostetaan.

Verovelvollinen voi hakea ajoneuvoveron jälki- ja lisäveron maksuunpanoa koskevasta automaattisella ratkaisumenettelyllä muodostetusta päätöksestä

oikaisua. Oikaisuvaatimukset käsittelee luonnollinen henkilö, eikä oikaisuvaatimuksia käsitellä automaattisella ratkaisumenettelyllä.

Ajoneuvoveron jälki- ja lisäveron maksuunpanoa koskevissa automaattisissa ratkaisuisissa päätöksentekomenettelyä ei kohdenneta tiettyihin henkilöihin, vaan automaattisen ratkaisumenettelyn kohteena ovat kaikki ajoneuvoverolaissa verovelvollisiksi katsotut henkilöt. Ajoneuvoveron jälki- ja lisäveron kantaminen perustuu lakiin. Ajoneuvoverotuksen jälki- ja lisäveron toimittamisessa ja päätöksenteossa noudatetaan yhdenvertaisuuden periaatetta.

Käyttöönotto

Ennen tiedonhallintalain 6 a luvun voimaantuloa käytössä olleesta automaattisesta ratkaisumenettelystä on tehtävä 28 d §:ssä tarkoitettu käyttöönottopäätös 18 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, jotta ratkaisumenettelyn käyttöä voidaan jatkaa.

Ajoneuvoveron jälki- ja lisäveron maksuunpanoa koskeva automaattinen ratkaisumenettely on otettu käyttöön 5/2017 ja siihen sovelletaan tiedonhallinnasta annetun lain automaattista ratkaisumenettelyä koskevaa siirtymäaikaa.

Ajoneuvoveron jälki- ja lisäveron maksuunpanoa koskevassa automaattisessa ratkaisumenettelyssä on arvioitu ja toteutettu edellä hallintolain ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain vaatimukset automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolle.

Perustelut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolle

Traficom katsoo toimintaprosessin täyttävän laissa säädetyt sisällölliset ja menettelylliset vaatimukset ja että ne on dokumentoitu sekä testattu huolellisesti. Automaattinen ratkaisumenettely täyttää oikeusturvalle ja hyvälle hallinnolle säädetyt vaatimukset sekä laissa säädetyt edellytykset.

Tietosuoja ja oikeussuojakeinot

Automaattisen ratkaisumenettelyn tulee täyttää EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679, jäljempänä tietosuoja-asetus) 22 artiklan edellytykset. Tietosuoja-asetuksen mukaan henkilöllä (rekisteröity) on oikeus vaatia, että ihminen osallistuu tietojen käsittelyyn. Tämä oikeus on toteutettu hallintolain 53 f §:n mukaisella oikeussuojaedellytyksellä siten, että henkilö voi vaatia automaattisesti muodostettuun ratkaisuun oikaisua tekemällä oikaisuvaatimus. Automaattisesti muodostetussa ratkaisussa (päätös) on erikseen annettu ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemistä varten. Automaattisessa ratkaisumenettelyssä annetussa ratkaisussa ilmoitetaan, että asia on ratkaistu automaattisesti.

Käyttöönottopäätöksen perusteena olevat asiakirjat

Traficom on arvioinut ja toteuttanut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskevat vaatimukset siten, kuin niistä säädetään hallintolaissa ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa. Tämän käyttöönottopäätöksen perusteena ovat seuraavat asiakirjat:

1. Automaattisen ratkaisumenettelyn käsittelysäännöt
2. Laadun varmistamisen ja -valvonnan sekä virhetilanteiden käsittelyn käytännöt automaattisissa ratkaisumenettelyissä
3. Tehtäväjaon dokumentointi

Sovelletut säännökset

EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679, 22 art.

Hallintolaki (434/2003) 53 e-g §

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) 28 a-g §

Ajoneuvoverolaki (1281/2003) 1 §, 4 a §, 5 §, 8 §, 10 §, 11 §, 47 §, 47 a §, 62 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §)

Lisätietoja

Käyttöönottopäätös on nähtävillä Traficomin verkkosivuilla. Lisätietoja automaattisesta ratkaisumenettelystä voi tiedustella kirjaamo@traficom.fi.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 23.10.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Mikko Helminen
osastopäällikkö

Marjut Mustonen
asiantuntija